

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**Методичні рекомендації
щодо організації роботи Ради профілактики
правопорушень серед учнів ПТНЗ**

**м. Дніпропетровськ
2013**

I. ОРІЄНТОВНЕ ПОЛОЖЕННЯ

про організацію Ради з профілактики правопорушень серед учнів професійно-технічних навчальних закладів

Наказом директора професійно-технічного навчального закладу створюється Рада профілактики правопорушень (серпень-вересень). До її складу можуть увійти:

- директор навчального закладу (голова Ради профілактики),
- заступник директора з навчально-виховної роботи (заступник голови Ради профілактики);
- майстер виробничого навчання або класний керівник (секретар Ради);
- вихователі, майстри виробничого навчання, класні керівники, викладачі, психолог, соціальний педагог, представники правоохоронних органів, представники учнівського самоврядування, батьки (члени Ради).

Рада складається з 8-12 осіб. Періодичність засідань залежить від стану профілактичної роботи, необхідності вжиття рішучих заходів, але не рідше одного разу в місяць.

Рада не підпорядкована службі у справах дітей, але співпрацює з нею та іншими правоохоронними і громадськими організаціями в тісному взаємозв'язку.

Мета і завдання:

- створення сприятливих умов для співробітництва педагогічних працівників, учнів і їхніх батьків як необхідної умови запобігання відхиленням та їх подолання в поведінці підлітків;
- формування учнівського колективу зі здоровим моральним мікрокліматом;
- подолання в свідомості окремих учнів помилкових поглядів, які сформувалися внаслідок неправильного виховання, відпрацювання вміння протистояти негативному впливу;
- координація всіх ланок, які забезпечують життєдіяльність учнівського колективу;
- запобігання скоєнню правопорушень та злочинів серед учнів;
- формування в учнів правових понять, які б регулювали їхню поведінку;
- підвищення ефективності виховної роботи з учнями, розвиток самоврядування, громадянської активності, самостійності, відповідальності учнів, профілактика негативних проявів в учнівському колективі;
- підвищення учнівської активності в діяльності, спрямованої на попередження правопорушень;
- пропаганда здорового способу життя, розвитку інтелектуальних та культурних якостей людини;
- проведення антиалкогольної та антинаркотичної пропаганди;
- пояснення шкідливості тютюнопаління та ін.

Функції ради:

Рада є суто профілактичним органом, що і визначає її основне завдання. Вона виконує такі функції:

- діагностичну, яка реалізується через систему заходів, спрямованих на виявлення характеру і рівнів відхилень у поведінці учнів, з'ясування реального стану навчально-виховного процесу;
- координуючу, яка зумовлює ефективність взаємозв'язків ради та суб'єктів зовнішнього впливу на характер поведінки учнів (школа, сім'я, ровесники, заклади культури, засоби масової інформації, мікрорайон та ін.);
- творчу, яка дає право на вибір доцільних психолого-педагогічних впливів на учнів із урахуванням конкретних умов і особистостей;
- проєктивну, яка полягає у виробленні нових ефективних форм і методів реагування на очікувану і реальну ситуацію з відхиленнями у поведінці або з порушеннями морально-правових норм;
- оцінювально-узагальнюючу, яка забезпечує вибір адекватної системи роботи ради на основі аналізу і оцінки наявного стану;
- просвітницьку, яка реалізується за рахунок створення певної системи поширення знань з права, психології, соціології, які сприятимуть ефективному вирішенню завдань профілактики правопорушень;
- прогностичну, яка полягає у прогнозуванні результатів впливу педагогічних заходів на учнів із відхиленнями у поведінці, на профілактику порушень морально-правових норм.

1. Зміст і форми роботи Ради

Зміст і форми роботи Ради профілактики правопорушень визначаються на основі аналізу конкретної ситуації в навчальному закладі, соціального оточення, базуються на визначених функціях і завданнях.

Рада використовує різноманітні форми колективної, групової та індивідуальної роботи, звертається за допомогою до батьків, правоохоронних органів, медичних закладів, соціологічних служб та інших суб'єктів роботи з підлітками. Зусилля Ради та всіх зацікавлених служб, організацій, осіб зосереджуються на:

- створенні умов для гармонійної адаптації учнів до морально-правових норм людського життя;
- попередження випадків порушення морально-правових норм поведінки учнів;
- оперативному реагуванні на випадки порушення дисципліни в навчальному закладі, сім'ї, поза навчальним закладом;
- використанні педагогічно виправданих засобів для індивідуального впливу на учнів-правопорушників;
- залученні різнопрофільних спеціалістів до консультації учнів, батьків, педагогів з проблем формування та розвитку особистості учня;
- організації роботи учнівських груп з учнями, схильними до правопорушень, щодо вивчення права, морально-етичних норм, основ психології та соціології.

Засідання Ради профілактики правопорушень оформляються протокольоно.

2. Документація

1. Звіт про роботу Ради профілактики правопорушень за минулий навчальний рік
2. План роботи Ради профілактики правопорушень на наступний навчальний рік.

3. Наказ про створення та роботу Ради профілактики правопорушень серед учнів.
4. Протоколи засідання Ради профілактики правопорушень.
5. План спільних заходів з правоохоронними органами щодо попередження злочинності та правопорушень, покращення правової освіти серед учнів.
6. Списки учнів, які потребують посиленої уваги.
7. Списки учнів, які перебувають на обліку в навчальному закладі та ВКМСД.
8. Щоквартальна інформація про стан правової освіти учнів та проведену роботу з профілактики правопорушень, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу.
9. Матеріали Тижня правових знань (накази, плани сценаріїв, заходів, лекцій, конкурсів, конференцій, фотографії, фільми).
10. Нормативно-правові документи, які регламентують запобігання безпритульності та правопорушень серед учнівської молоді, формування здорового способу життя .
11. Звіти майстрів в/н та класних керівників з індивідуальної роботи із педагогічно занедбаними учнями. Методичні рекомендації.
12. Акти обстеження житлово-побутових умов сім'ї.
13. Облікові картки учнів, схильних до правопорушень та ін.

3. Орієнтовні критерії постановки учнів професійно-технічних навчальних закладів на внутрішній облік

Якщо учень систематично:

- 1) не виконує норми навчальної, трудової та загальної дисципліни, встановлені Правила для учнів ПТНЗ та проживання в гуртожитку;
- 2) пропускає уроки без поважних причин;
- 3) виявляє несумлінність, безвідповідальне ставлення до навчання;
- 4) не виконує вимог викладачів, класних керівників, майстрів виробничого навчання, вихователів, батьків, вступає з ними в конфлікт;
- 5) не поважає думку учнівського колективу, не приймає допомоги, хизується своїм неробством;
- 6) здійснює антигромадські, аморальні дії, які мають характер правопорушень;
- 7) вживає алкоголь, палить;
- 8) має схильність до вимагання грошей в учнів;
- 9) має схильність до насильства над слабшими.

4. Схема вивчення особистості важковиховуваних підлітків

1. Загальні дані про учня
2. Фізичний розвиток і стан здоров'я
3. Умови сімейного виховання
4. Відомості про навчальну діяльність
5. Ставлення до праці
6. Соціальна активність
7. Участь у гуртках і спортивних секціях
8. Статус у колективі

9. Відомості про друзів та найближче оточення
10. Характерні порушення дисципліни, заходи виховного впливу, що застосовувалися до учня
11. Чи має навички культури поведінки
12. Особливості мислення
13. Найтиповіші психічні стани
14. Інтереси, нахили, здібності
15. Які моральні якості намагається в собі виховувати
16. Плани на майбутнє
17. Особливості вольових якостей
18. Як проводить вільний час. Характер читацьких інтересів
19. Коло друзів поза школою
21. Ставлення до природи
22. Найяскравіші риси характеру
23. З якого класу характеризується як важковиховуваний . Які позитивні риси відзначалися раніше
24. Які позитивні риси є в учня зараз
26. Які негативні риси і якості відзначалися раніше
27. Які негативні риси і якості є в учня зараз

5.Рекомендовані форми основної документації

НАКАЗ

від " ____ " _____ 2010р.

№ _____

Про створення та роботу Ради профілактики правопорушень серед учнів (ПТНЗ) на 2012-2013 н.р.

З метою розв'язання проблеми профілактики бездоглядності учнів та скоєння ними правопорушень і злочинів, створення належних умов для їх фізичного, інтелектуального та духовного розвитку і підвищення рівня організації змістовного дозвілля

Н А К А З У Ю:

1. Створити в Раді профілактики правопорушень серед учнів у складі:
 - голова Ради, директор ліцею;
 - заступник голови Ради -, заступника директора з навчально-виховної роботи;
 - відповідальний секретар Ради -, класний керівник гр.№.....
 - члени Ради:
 - - класний керівник групи №
 - - голова батьківського комітету;

.....- майстер виробничого навчання групи №.....;
..... - вихователь гуртожитку;
..... - практичний психолог;
..... - соціальний педагог;
.....- лідер учнівського самоврядування ліцею;
..... - інспектор відділу кримінальної міліції у справах дітей
РВ ОМУ ГУМВС України.

2. Голові Ради профілактики правопорушень.....:

- 2.1. Здійснювати роботу відповідно до положення про Раду профілактики правопорушень.
 - 2.2. До 10 вересня 2010 року скласти план роботи і затвердити на засіданні Ради.
 - 2.3. Проводити засідання Ради відповідно до плану роботи та необхідності вжиття рішучих заходів
 - 2.4. Розподілити обов'язки між членами Ради.
3. Обов'язки щодо загального управління роботою Ради профілактики правопорушень і контролю за нею залишаю за собою.

Директор

.....

З наказом ознайомлені:

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ПТНЗ

Орієнтовний план
роботи Ради профілактики правопорушень
ПТНЗ на 2012 – 2013 н.р.

- Організація та проведення засідання Ради профілактики правопорушень:
- підсумки роботи Ради в 2011 - 2012 н. р., завдання на наступний навчальний рік;
 - затвердження плану роботи Ради на 2012 - 2013 н.р.;
 - розподіл обов'язків між членами Ради.

- обговорення плану спільних заходів з правоохоронними органами. органами щодо попередження злочинності та правопорушень, покращення правової освіти серед учнів.

2. Виявлення учнів, які потребують посиленої уваги та уточнення списків учнів, які перебувають на обліку в навчальному закладі і КМСД.

Вересень

1. Організація та проведення засідання Ради профілактики правопорушень:

- аналіз стану правової освіти учнів та проведеної роботи з профілактики правопорушень, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу за 3 квартал 2012р.

- аналіз індивідуальної роботи майстрів в/н та класних керівників із педагогічно занедбанними учнями.

2. Проведення Тижня правових знань:

- бесіди з учнями, які проживають у гуртожитку "Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх", "Закон у твоєму житті" та ін.;

- виховні години "Незнання законів не звільняє від відповідальності",

"Правомірна поведінка. Правопорушення та юридична відповідальність"

- виставка літератури та учнівських рефератів з правової тематики;

- організація зустрічей зі: спеціалістами центру соціальних служб для молоді, працівниками юридичної консультації, лікарями (інфекціоністом, венерологом, наркологом), представниками правоохоронних органів.

Ознайомлення інженерно-педагогічного колективу з нормативно-правовими документами, що регламентують запобігання безпритульності та правопорушення серед учнівської молоді.

Жовтень

1. Організація та проведення засідання Ради профілактики правопорушень:

- аналіз відвідування учнями занять;

- аналіз роботи практичного психолога з учнями, які перебувають на обліку в правоохоронних органах;

2. Організація та проведення круглого столу за участю учнів, які перебувають на обліку в навчальному закладі, їх батьків та представників кримінальної міліції у справах дітей "Роль сім'ї у вихованні підлітка".

Листопад

1. Проведення зборів в групах на тему: "Правопорушенням –рішуче "Ні!".

2. Спільно з радою учнівського самоврядування та батьківським комітетом провести рейди-перевірки зайнятості учнів у позаурочний час (участь в гуртках та спортивних секціях).

- 3.Проведення лекцій для батьків: "Батьківський авторитет", "Психологія поведінки підлітка", "Права та обов'язки батьків у вихованні дітей".
4. Проведення рейдів за місцем проживання учнів, які знаходяться на обліку в навчальному закладі та правоохоронних органів.
5. Проведення Тижня правових знань.

Грудень

- 1.Організація та проведення засідання Ради профілактики правопорушень "Аналіз стану правової освіти учнів та проведеної роботи з профілактики правопорушень, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу за 4 квартал 2012р."
2. Проведення спільно з ВКМСД семінару-наради "Правове виховання молоді та профілактика правопорушень".
- 3.Проведення спільно з бібліотекарем навчального закладу виховний захід "Не загуби своє життя"

Січень

1. Спільно з Радою учнівського самоврядування провести місячник "Профілактика шкідливих звичок":
 - оформлення бюлетеня та книжкову виставку "Обери здоровий спосіб життя";
 - проведення конкурсу рефератів та плакатів на антитютюнову та антиалкогольну тематику;
 - ознайомлення учнів з нормативними документами щодо формування здорового способу життя.

Лютий

1. Організація та проведення засідання Ради профілактики правопорушень
 - аналіз відвідування учнями занять;
 - аналіз стану правової освіти учнів та проведеної роботи з профілактики правопорушень, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу за 1 квартал 2011р.
2. Індивідуально-профілактична робота педпрацівників з учнями групи-ризик.

Березень

1. Організація та проведення конференції класних керівників та майстрів виробничого навчання "Роль особистості вихователя в корекції важковиховуваних учнів в колективі"
2. Обговорення навчального відеофільму «Станція призначення Життя» з учнями, які проживають в гуртожитку.

Квітень

1.Робота з неблагополучними сім`ями, діти з яких перебувають на внутрішньому обліку :

- надання консультацій щодо виховання дітей,
- індивідуальна робота з батьками,
- обстеження матеріально-побутових умов.

2. Проведення круглого столу з правоохоронними органами "Профілактика протидії торгівлі людьми та пов`язані з нею злочини".

Травень

1. Аналіз стану правової освіти учнів та проведеною роботу з профілактики правопорушень, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу за 2 квартал 2011р.
2. Організація літнього відпочинку учнів, які перебувають на обліку.

Акт обстеження житлово-побутових умов сім'ї

(прізвище, ім'я, по батькові)_____

Адреса_____

Комісія у складі:_____

1. _____
2. _____
3. _____

Встановила:_____

1. Сім'я займає житлову площу

коротка характеристика житлової площі, кількість кімнат)

2. Санітарний стан_____

3. На цій площі проживає:

№ Прізвище, ім'я, по батькові Рік народження Місце роботи, навчання

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4. Матеріальне становище сім'ї_____

5. Характеристика батьків:_____

а) їхня поведінка_____

б) чи займаються вихованням дітей_____

в) чи застосовувалися до них засоби громадського та адміністративного впливу _____

г) чи притягувалися вони до карної відповідальності _____

б. Стосунки в сім'ї

Висновки комісії

Підписи:

Облікова картка учня, схильного до правопорушень

_____ (дата заповнення)

1. Прізвище, ім'я, по батькові _____

2. Група, професія _____

3. Дата народження _____

4. Місце проживання, телефон _____

5. Де навчався (школа) _____

6. Відомості про батьків:

Мати (прізвище, ім'я, по батькові) _____

Місце роботи _____

Батько (прізвище, ім'я, по батькові) _____

Місце роботи _____

7. Характеристика сім'ї, умови проживання

8. Причини неблагополуччя _____

9. Коли поставлено на облік _____

10. За що поставлено на облік _____

11. До яких правопорушень схильний _____

12. Ставлення до навчання _____

13. Поведінка _____

14. Результати роботи практичного психолога

15. Відомості про друзів

15. Чим захоплюється учень в навчальному закладі _____

16. Чим захоплюється учень вдома

17. Улюблений предмет _____

18. Який гурток відвідує _____

19. Робота проведена з учнем в професійно-технічному навчальному закладі

Дата

Що проведено

Яке прийнято рішення про виконання

Підпис учня

20. Відомості про зняття з обліку

(причина) _____

Киба Н.В., методист НМЦ ПТО у
Дніпропетровській області

